

شماره: ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲
تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۲۲

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی
Ministry of Roads and Urban Development

Minister

بسمه تعالی

نظامنامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان

در اجرای ماده ۲ مکرر آییننامه اجرایی قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان، موضوع بند ۱ تصویب‌نامه شماره ۱۶۰۲۷۷/ت-۲۶۶۰ هیئت‌وزیران، ۱۳۹۴/۱۲/۵ هیات‌وزیران، این نظامنامه در چارچوب اصول اخلاق حرفه‌ای ذکرشده در آن، در سه فصل به شرح زیر تصویب و ابلاغ می‌شود. رعایت و اجرای این نظامنامه توسط مهندسان و بنگاههای حرفه‌ای مهندسی ساختمان مندرج در قانون نظام‌مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۳ الزامی است.

فصل نخست - تعاریف

عبارات و اصطلاحات بکار رفته در این نظامنامه دارای تعاریف زیر است:

۱-۱ اصول اخلاق حرفه‌ای:

اصول اخلاق حرفه‌ای در پنج اصل در تصویب‌نامه به شرح زیر مقررشده است:

۱- رجحان منافع عمومی، حفظ محیط‌زیست، میراث فرهنگی و رعایت قانون بر منافع شخصی خود و صاحبان کار به هنگام تعارض منافع.

۲- انجام خدمات مهندسی به نحو حرفه‌ای و همراه با مراقبت و خودداری از اقدامی که با حقوق عمومی، صاحبان کار و اشخاص ثالث مغایرت داشته باشد.

۳- رفتار شرافتمندانه، مسئولانه، تمام با امانتداری، رازداری، انصاف و

مدیران/رئیس: بطور لایحه
رئیس: مهندس
ساختمان مهندسان تهران
کمیته: ۰۵۹۷۲۱۱۱
تهران، ایران
Dokman Building
Abbasabad Area
Africa Blvd.,
Agaminia Square,
Tehran, Iran.
Postal Code: 1519713111
Postal CBox: 15875-4568

معاونت امور مسکن و ساختمان

وزارت راه و شهرسازی

جمهوری اسلامی ایران

تاریخ: ۱۳۹۵/۴/۲۲
شماره: ۱۷۲۶۳/۴۰۰
پیوست:

بسمه تعالی

فوریت: عالی

مدیر کل محترم راه و شهرسازی استان (کلیه استان ها)
با احترام
به پیوست یک نسخه تصویر نظامنامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان که به شماره ۱۵۲۸۸/۱۰۰/۰۲ مورخ ۱۳۹۵/۴/۱۹ که به توضیح مقام عالی وزارت رسیده است، برای اجرا ارسال می‌گردد.
مقتضی است دستور فرمایند در هنگام صلور، تمدید و تجدید پروانه اشتغال به کار یک نسخه از متن فوق به مقامات پروهانه تحویل و تهیه مکتوب پیوست از آنان اخذ و در پرونده مربوط نگهداری شود.

معاون وزیر
حامد مظاهریان

رونوشت به:
- دفتر سازمانهای مهندسی؛ تشکیل های حرفه‌ای جهت اطلاع
- دفتر مقررات ملی ساختمان جهت اطلاع

انرس: مهندسان آراستین، بنوار آفریقا، امین عباس آیدما، ساختمان شهید دامن وزارت راه و شهرسازی، کمیته ۱۵۱۹۶۶۰۸۰۲، تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۷۸۰۳۱۰
دورنگار: دبیرخانه وزارت راه و شهرسازی، ۸۸۸۷۸۰۳۱۰، دبیرخانه مرکزی، ۸۸۶۶۳۳۳۳ (شماره های فاکس مهر برجسته وزارت راه و شهرسازی از درجه اعتبار ساقط می باشد)

اجباری با رعایت عرف پذیرفته شده مهندسی و خودداری از قبول هر درخواستی از هر مرجعی اعم از کارفرما یا ناظران عمومی و خصوصی که با اصول مزبور یا قوانین، مقررات، الزامات، آیین کارها، آیین نامه ها و استانداردهای اجباری مغایرت داشته باشد یا احتراز از آن ها ملزم شده باشد.

۳-۱-۲ بکار گرفتن وقت، مهارت و دانش فنی لازم در انجام کار حرفه‌ای.
۳-۱-۲ پرهیز از توسل به روش‌های متقلبه، متخلفانه و مجربانه برای کسب منافع مالی، امتیازات حرفه‌ای و سازمانی یا به دست آوردن پروانه اشتغال بکار حرفه‌ای و فعالیت یا هرگونه گواهینامه صلاحیت در امور مهندسی و فنی برای خود یا دیگران.

۴-۱-۲ اجتناب از تأسیس مؤسسه، دفتر یا محل کسب و پیشه تحت هر نام برای انجام خدمات فنی و مهندسی بدون داشتن پروانه اشتغال بکار حرفه‌ای یا گواهینامه صلاحیت لازم.

۵-۱-۲ خودداری از اعلام نظر تخصصی رسمی در زمینه‌ای که دانش و اطلاع کافی و ارزیابی دقیق از آن ندارد.

۶-۱-۲ اجتناب از تصدی همزمان مسئولیت در دو مرجع که یکی بر دیگری وظیفه نظارتی دارد و خود اظهاری در مواردی که احتمال تضاد منافع وجود دارد.

۷-۱-۲ راست‌گویی در اظهارات فنی و شهادت‌ها یا گزارش‌های کتبی کارشناسی و کتمان نکردن واقعیت‌های مربوط به آن.

۸-۱-۲ امانت‌داری و وقت در رسیدگی و تأیید میزان کار درج شده در صورت وضعیت‌ها و صورت کارکردهای فنی و مالی.

۹-۱-۲ ندانن اجازه استفاده از نام، نشان، مهر، امضا، اعتبار مدرک

حسن نیت و منطبق بر دانش حرفه‌ای در عرضه خدمات مهندسی در برابر صاحبان کار و خودداری از هر اقدامی که با منافع قانونی صاحبان کار مغایرت داشته باشد.

۴- احتراز از رفتاری که موجب لطمه به همکاران، سلب اعتبار اجتماعی یا وهن صاحبان حرفه مهندسی باشد.

۵- اجتناب از تکفل همزمان اموری که زمینه و موجبات نمایندگی یا قبول منافع متعارض را فراهم آورد.

۲-۱ رفتار حرفه‌ای، شیوه رفتار با کارفرمایان، مهندسان و بینگاه‌های حرفه‌ای مهندسی ساختمان، همکاران و اشخاص تحت مدیریت خود، جامعه و محیط زیست در انجام خدمات مهندسی و اخذ تصمیم‌های حرفه‌ای.

۳-۱ عرف پذیرفته شده مهندسی: رویه یا نظر پذیرفته شده توسط خیرگان حرفه در یک رشته مهندسی که آن را به عنوان رویه یا نظر مورد قبول مهندسان آن رشته در اجرای فعالیت‌های مهندسی مطابق با مقررات، ضوابط، الزامات، آیین‌های کار و استانداردهای اجباری در عمل به کار گرفته باشند یا در مجامع مهندسی اعلام کرده باشند.

فصل دوم- مصداق رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان

۱-۲ رفتار عمومی

۱-۱-۲ رعایت اصول اخلاقی حرفه‌ای در انجام خدمات مهندسی و انجام آن‌ها مطابق قوانین و مقررات حرفه‌ای مهندسی ساختمان از جمله رعایت ضوابط و مقررات شهرسازی، الزامات مقررات ملی ساختمان، آیین کارها، آیین نامه‌های لازم الزامی و استانداردهای

و عدم تئانی یا توسل به وسایل متقلبانه در انجام وظایف حرفه‌ای یا در ارایه تأییدیه یا ردیه و مانند آن‌ها در امور فنی و مهندسی.

۱۶-۱-۲ خودداری از استفاده غیرقانونی یا تبعیض آمیز از موقعیت‌های شغلی و مناصب اداری و سازمانی در امور حرفه‌ای یا فنی یا غیر آن به نفع خود یا شخص دیگر یا علیه دیگری.

۱۷-۱-۲ اعلام وابستگی به یکی از طرف‌های اختلاف یا داشتن جهات رد در سمت عضویت در شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان کشور یا کارشناسی، در شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان کشور یا کارشناسی، در صورت وجود، به طرف‌های اختلاف، قبل از ورود به رسیدگی یا پذیرفتن کارشناسی.

۲-۲ رفتار با کارفرمایان، طرف‌های قرارداد مهندسی و اشخاص در استخدام

۱-۲-۲ پذیرفتن یا تعهد به انجام کار حرفه‌ای تنها در صورتی که مهارت، صلاحیت حرفه‌ای، علمی و فنی، توان مدیریتی، جسمی و روانی، امکانات لازم و شرایط و اختیار قانونی برای انجام آن را دارا باشد و در صورتی که در خلال انجام کار، یک یا چند شرط از شرایط مذکور را از دست بدهد یا مدت اعتبار پروانه اشتغال بکار یا سایر مدارک قانونی وی برای انجام آن کار خاتمه یابد یا از استفاده از آن محروم شود، موضوع را بلادرنگ به کارفرما اعلام نماید.

۲-۲-۲ پایبندی به و انجام وظایف و تعهدات قانونی، قراردادی و عرفی خود در قبال کارفرما یا استخدام کننده خویش.

۳-۲-۲ احراز صلاحیت فنی، حرفه‌ای و انضباطی قانونی لازم در اشخاص به هنگام واگذاری کار حرفه‌ای به آنان.

تحصیلی، پروانه اشتغال بکار حرفه‌ای خود یا شخص حقوقی وابسته به خود به شخص دیگر که از آن استفاده مغایر اخلاق یا قانون نماید.

۱-۱-۲ قرار ندانن محصول کار حرفه‌ای خود در اختیار دیگری برای عرضه آن به نام طرف یا اشخاص ثالث.

۱۱-۱-۲ پذیرفتن مسئولیت محصول، خدمت و آثار کار حرفه‌ای خود و حرفه‌مندان تحت سرپرستی خود و امضای نقشه‌ها، مدارک و دستور کارهای فنی که انفرادی یا بصورت گروهی به منظور اجرا ارایه می‌کند و پذیرش مسئولیت حرفه‌ای مشاوره‌های فنی و تخصصی رسمی خود ولو آن‌که در قبال آن حق الزحمه دریافت نکند.

۱۲-۱-۲ پرهیز از دادن وعده‌های خلاف واقع و مغایر با اصول و استانداردهای خدمات حرفه‌ای به منظور ترغیب کارفرمایان به واگذاری کار.

۱۳-۱-۲ پرهیز از اظهارات خلاف واقع، میثاقه آمیز یا گمراه کننده در مورد محصولات، سوابق، میزان تحصیلات و دانش مهندسی یا صلاحیت حرفه‌ای خود یا شرکا یا کارکنان مؤسسه یا مجموعه‌ای که در آن کار می‌کند یا تشکلهای حرفه‌ای، علمی یا صنفی که در آن عضویت دارد یا انتشار آگهی تبلیغی خلاف واقع یا گمراه کننده در این زمینه‌ها.

۱۴-۱-۲ خودداری از انحراف در مورد نوع مسئولیت خود در طرح‌ها یا مشاغل قبلی و پیچیدگی فنی و تخصصی آن‌ها و اظهار مطالب نادرست در مورد استخدام کنندگان یا مستخدمان، همکاران، شرکا یا کارهای قبلی خود در هنگام درخواست استخدام یا پذیرش تعهد حرفه‌ای.

۱۵-۱-۲ اعمال دقت و به کارگیری بیشترین دانش و تلاش خود و رعایت بی طرفی و اجتناب از اعمال تبعیض در صدور درست و واقعی تأییدیه‌ها و گواهی‌ها و نگرفتن مال یا امتیاز خارج از ضوابط قانونی

آن است.

۱۳-۲-۲ دامن آگاهی لازم و واضح به کارفرما یا استخدامکننده خود در مورد شرایطی که قرار گرفتن او در آن شرایط می‌تواند بر تضاروت مهندسی وی اثر گذارد، یا از کیفیت خدمات مهندسی وی بکاهد.

۱۲-۲-۲ عدم انتشار و افشا نکردن اطلاعاتی از کارفرما یا استخدامکننده خود که به مناسبت همکاری حرفه‌ای با آنها به دست آورده، بدون موافقت آنان، مگر در موارد و حدودی که قانون و مقررات وی را ملزم به انشای آن نزد مراجع ذیصلاح نموده باشد.

۱۳-۲-۲ اعلام موارد ناقص مقررات و مسئولیت‌های مهندسی در کاری که به او محول شده، همچنین اتمام به رفع موارد نقضکننده مقررات و مسئولیت‌های مذکور و در صورت اصرار کارفرما بر ادامه کار، کنارگیری از ادامه آن کار و اعلام گزارش اقدامات خلاف به مراجع مربوط.

۱۴-۲-۲ عدم درخواست، دریافت یا قبول وجه یا امتیاز، به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم، از دیگر اشخاص طرف قرارداد با کارفرما یا استخدامکننده خود یا نمایندگان یا چالشگران آنها، جز در مواردی که در قرارداد با کارفرما یا استخدامکننده خود تجویز و تصریح شده و قبل از اقدام به آنان اطلاع داده باشد.

۱۵-۲-۲ در صورت ورشکستگی شرکت تحت مدیریت خود، اعلان آن به شرکا، کارفرماها، طرفهای قرارداد و اشخاص تحت استخدام شرکت ظرف ۱۰ روز از وقوع آن.

۳-۲ رفتار با اشخاص حقیقی و حقوقی همکار

۱-۲-۲ اجتناب از رقابت ناسالم و غیرمنصفانه با مهندسان یا اشخاص حقوقی همکار خود که شامل موارد زیر است:

۷

۳-۲-۲ رعایت انصاف در توافق با کارفرما یا استخدامکننده خود، در مورد حق‌الزحمه یا پهای خدمات حرفه‌ای و نیز در توافق با طرف‌های قرارداد خود به‌عنوان کارفرما یا استخدامشدگان خود.

۵-۲-۲ خودداری از سوءاستفاده از اضطراب یا کم‌اطلاعی و بی‌اطلاعی کارفرما از قوانین، مقررات، وظایف مهندسان، استانداردهای خدمات و محصولات و گرفتن امتیاز یا حق‌الزحمه خدمات مهندسی بیش از عرف رایج از وی به نحو فاحش یا عرضه خدمات حرفه‌ای و محصول مهندسی پایین‌تر از استاندارد به وی.

۶-۲-۲ اجتناب از تحمیل هزینه‌های غیرضروری به کارفرما، اعم از آنکه خود در آن ذی‌نفع باشد یا نباشد.

۷-۲-۲ اجتناب از مطالبه و دریافت هرگونه وجه یا امتیاز از کارفرما یا شخص دیگر در قبال خدمت حرفه‌ای معینی که برای وی انجام داده، مازاد بر آنچه به‌موجب قرارداد استحقاق دریافت آن را دارد.

۸-۲-۲ خودداری از قبول سمت یا وکالت یا نمایندگی، یا قبول انجام خدمت حرفه‌ای برای شخص حقیقی یا حقوقی که با کارفرما یا استخدامکننده فعلی وی در فعالیت‌های مهندسی دارای تعارض منافع یا رقابت حرفه‌ای است، مگر با اطلاع کتبی قبلی و کسب موافقت کارفرما یا استخدامکننده خود.

۹-۲-۲ اطلاع دادن مواردی که بالقوه با منافع کارفرما یا استخدامکننده وی در تعارض است یا بعداً متعارض خواهد شد، قبل از شروع کار با آنها.

۱۰-۲-۲ خودداری از ارائه خدمات یا مشارکت در ارائه خدمات مهندسی طراحی، محاسبه، اجرا در پروژه‌های که از طرف کارفرما یا استخدامکننده خود مسئول بررسی، کنترل، بازرسی، تأیید یا تصویب

۸

تعهد یا دادن وعده برای به دست آوردن کار مهندسی، جز در موارد

قانونی مانند بازاریابی و وکالت.

۶-۳-۲ پرهیز از دادن هرگونه وجه، امتیاز، وعده، کمک به عوامل کارفرما برای به دست آوردن کار یا برای حفظ کار یا به دیگران برای به دست آوردن موقعیتها، مناصب و مشاغل مهندسی یا مدیریتهای حرفه‌ای.

فصل سوم- شیوه احراز نقض نظامنامه

رعایت رفتار حرفه‌ای اخلاقی موضوع این نظامنامه به وسیله تمامی اشخاص مشمول آن احراز شده تلقی می‌شود، مگر آنکه شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان استان یا شورای انتظامی نظام مهندسی ساختمان (کشور)، حسب مورد، متعاقب دریافت شکایت پس از سیر تشریفات قانونی نقض ارادی آن را احراز و به آن حکم نموده و رای صادره قطعی شده باشد.

این نظامنامه در سه فصل در تاریخ بیستم و پنجم خردادماه سال یک هزار و سیصد و نود و پنج خورشیدی به تصویب رسید و پانزده روز پس از انتشار در روزنامه رسمی کشور لازم‌الاجراست.

عباس آخوندی

رئیس

سازمان راهبردی وزارت راهبردی
اداره مهندسی
مجلس مهندسان
کمیسیون: ۱۵۱۹۲۱۱۱
تهران، ۱۳۸۷
Dadman Building
Abbasabad Area
Africa Bld.,
Argentine Square,
Tehran, Iran.
Postal Code: 1519713111
Postal Box: 15875-4568

مهر و امضاء تهیه شد.

نمای صفحات با دقت مطالعه شد.

الف- تخلفی با عوامل برگزارکننده و دیگر شرکت‌کنندگان در مزایده یا مناقصه برای انعقاد قرارداد بر شرایط و قیمت برنده.

ب- دادن یا انتشار اطلاعات نادرست، توسل به فشار، تهدید و روش‌های غیرمعمول برای منصرف کردن یا حذف یا منع سایر حرفه‌مندان رقیب از شرکت در رقابت.

۲-۳-۲ اجتناب از ایجاد شرایط رقابت ناسالم و غیرمنصفانه بین حرفه‌مندان، در مقام کارفرما یا عامل وی ازجمله از طریق:

الف- برگزاری مناقصه یا مزایده صوری برای طرح‌ها یا خرید خدمات مهندسی.

ب- پنهان داشتن بخشی از اطلاعات از بعضی از شرکت‌کنندگان و پنهان اطلاعات بیشتر به بعضی دیگر یا انتشار اطلاعات نادرست برای گروهی از علاقه‌مندان شرکت در رقابت، به‌صورت رسمی یا غیررسمی.

پ- نقض شرایط و مقررات قانونی و اعلام‌شده در تعیین برنده رقابت.

۲-۳-۲ سرعت کامل حقوق مالکیت معنوی اشخاص حقیقی یا حقوقی معمار و رقیب و پرهیز از معرفی محصول کار حرفه‌ای دیگران به نام خود، کارفرما یا مؤسسه خود و هر اقدامی که به حقوق مالکیت معنوی دیگران لطمه زند.

۴-۳-۲ خودداری از ارزیابی و قضاوت نادرست و غیرمنصفانه در مورد خدمات حرفه‌ای اشخاص دیگر یا انجام هر اقدام یا بیان انتقاد خلاف واقع در مورد خدمات حرفه‌ای یا سلامت رفتار و شخصیت آنان به هر صورت، همچنین طرح شکایتهای واهی علیه ایشان یا انتشار آرای قطعی نشده محکومیت آنان بجنوبک موجب لطمه به آبروی حرفه‌ای، آینده شغلی یا وضعیت کاری آنها شود.

۵-۳-۲ قرار ندادن واسطه بین خود و کارفرما و پرداخت وجه یا پذیرفتن

مهر و امضاء

شماره: ۱۵۱۹۲۱۱۱
تاریخ: ۱۳۸۷
Dadman Building
Abbasabad Area
Africa Bld.,
Argentine Square,
Tehran, Iran.
Postal Code: 1519713111
Postal Box: 15875-4568